

Syllabus

Донбаська державна
машинобудівна
академія

Факультет економіки
і менеджменту

Кафедра мовної
підготовки

«Українська мова (за професійним спрямуванням)»
для студентів із галузі знань

17 – «Електроніка, автоматизація та електронні комунікації» 15 –
«Автоматизація та приладобудування»»
за спеціальностями 174 – «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані
технології та робототехніка», 151 - Автоматизація та комп'ютерно-
інтегровані технології

м. Краматорськ, ДДМА, вул. Академічна (Шкадінова), 72, (1-й корпус
ДДМА), ауд.1204

Semester: [9], **Year:** [2025-2026]

Instructor information

Name	канд філ. наук, доцент Ковальова Ганна Миколаївна
Contact Info	Ganna-Koval@i.ua
Office location	м. Краматорськ, ДДМА, вул. Академічна (Шкадінова), 72, (1-й корпус ДДМА), ауд.1204
Office hours	Понеділок – середа з 9.00 – 14.00

Course Description

Українська мова (за професійним спрямуванням) як навчальний предмет виконує низку важливих освітніх функцій. Зокрема, вона є об'єктом пізнання навколишнього світу. Але головна функція мови полягає в тому, що вона є засобом спілкування, пізнання культурних цінностей, а також засобом самовираження особистості. Завдяки їй людина одержує знання про довкілля, входять у колектив, долучається до національної і світової культури.

Метою дисципліни є формування в студентів-бакалаврів усвідомлення системності української мови як державної та розкриття особливостей її функціонування в межах офіційно-ділового та наукового стилів.

Основні завдання курсу полягають у систематизації знань з української мови в цілому й професійного спілкування зокрема; формуванні вмінь щодо написання, складання та редагування

професійних текстів; формуванні навичок мовного оформлення ділових паперів; закріпленні й поглибленні знань норм сучасної української орфоєпії, граматики, лексики, стилістики, правил мовного етикету в межах професійного спілкування; збагаченні запасу загальнонавчальної й професійної лексики

Передумовою виконання названих завдань курсу є знання норм і правил сучасної української літературної мови, елементарні вміння використовувати мову відповідно до ситуації, цільова настанова на єдність мовного режиму офіційного спілкування й документів для учасників офіційних стосунків.

LearningObjectives

Випускник (бакалавр) має опанувати здатностями

«Запам'ятовування, знання»	Знання різних психолого-педагогічних і комунікаційних теорій, теорії виховання, сучасної освітньої парадигми.
«Уміння та застосування знань»	Використовувати бібліографічний пошук, аналіз та інтерпретацію математичних текстів і статей методичного характеру, зокрема із використанням новітніх ІКТ.
«Автономія та відповідальність»	Усвідомлювати необхідність подальшого навчання, вивчення, аналізу, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду, систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію.

LearningOutcomes

Під час навчання дисципліни Ви маєте здобути такі компетентності:

Програмні компетентності
<i>Загальні</i>
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні - Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності
Програмні результати навчання
- Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм. - Вміти оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті

рішення, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ:

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		(денна/заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	К.р.	СРС
Змістовий модуль 1 Вступ. Загальна характеристика мови і професійного спілкування		21/18	-/1	4/-		13/17
1.	Вступ. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України. Чергування в системі голосних і приголосних звуків. Фонетичні зміни в системі приголосних	10		4		6
2.	Сучасна українська літературна мова та її норми. Стилї сучасної української літературної мови. Складання та оформлення ділової документації. Специфіка м'якої, твердої, роздільної вимови і вживання м'якого знака й апострофа. Заява, види заяв.	11		4		7
Змістовий модуль 2 Значення і функції власних назв у професійному мовленні		18/18	-/1	4/-		12/17
3.	Принципи передачі власних назв українською мовою. Використання конструкцій службового мовного етикету. Автобіографія	9		4		5
4.	Правопис та відмінювання прізвищ, імен та по батькові. Форма звертання в усному і писемному спілкуванні	9		2	№1	7
Змістовий модуль 3 Морфологія і правопис професійного спілкування		31/18	-/1	6/		23/17
5.	Вибір граматичної форми іменника у професійному спілкуванні. Відмінювання іменників II, III відміни. Особливості використання іменників та займенників у діловому мовленні. Характеристика. Вибір граматичної форми прикметника у професійному спілкуванні. Особливості використання прикметників у ділових паперах. Резюме.	10		2		8
6.	Вибір граматичної форми числівника та прислівника у професійному мовленні. Особливості використання числівників та прислівників у	12		4		8

	ділових паперах. Протокол. Витяг із протоколу. Особливості вживання дієслова у професійному мовленні. Специфіка використання дієслівних форм у ділових паперах. Види службових записок.					
7.	Прийменникові конструкції у професійному мовленні. Уживання прийменника ПО у ділових паперах	9		2		7
	Змістовий модуль 4 Синтаксис і пунктуація професійного спілкування	10/	- /0,5	2/-		8/18
8.	Синтаксис словосполучень. Типи зв'язків між словами. Службові листи. Лист-прохання. Синтаксис речень та їх класифікація. Значення і функції розділових знаків. Службові листи. Лист-відповідь. Супровідний лист	10		2		8
	Змістовий модуль 5 Лексика і фразеологія професійного спілкування.	10/	- /0,5	3/-	№2	7/17
9.	Стилістичне використання лексичних засобів мови. Термінологічна і професійна лексика. Редагування речень. Службові листи. Лист-запит	10		3		7
Усього годин		90	-/4	27/-	0	63/86

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

Самостійна робота студентів

Зміст самостійної роботи студента складається з таких видів: підготовка до аудиторних та практичних занять: вивчити лекційний матеріал та підготуватися до практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин, денна форма/заочна форма
1	Підготовка презентації майбутньої професії за переліком орієнтовних питань. Опрацювання теоретичного матеріалу: Засоби милозвучності української мови. Наголос – важливий засіб оформлювання усного мовлення. Норми вимови. Літера г в українській мові.	7/10
2	Опрацювання теоретичного матеріалу: Національно-культурна специфіка мовленнєвого етикету. Мовний «антиетикет сучасного студента»	7/9
3	Опрацювання теоретичного матеріалу: Специфіка вживання іменників у професійному мовленні. Числівник у професійному мовленні. Труднощі у вживанні прийменникових конструкцій.	7/10
4	Опрацювання теоретичного матеріалу: Особливості вживання	7/9

	дієслівних форм у текстах кадрово-контрактних документів.	
5	Опрацювання теоретичного матеріалу: Специфіка оформлювання довідково-інформаційних документів.	8/10
6	Опрацювання теоретичного матеріалу: Синтаксичні особливості перекладу російсько-українських наукових текстів.	7/9
7	Опрацювання теоретичного матеріалу: Мистецтво службового листування.	8/10
8	Опрацювання теоретичного матеріалу: Літературне редагування фахового тексту: специфіка і завдання. Укладання словника бажаних і небажаних словосполук для використання у науковому тексті відповідно до напряму підготовки студентів.	6/9
9	Культура фахового мовлення (самостійна практична робота)	6/10
Разом		63/86

Assessments and Grading Policies

Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань та вмінь

Вид заняття або контрольного заходу	Балів за одно заняття або контрольний захід	За семестр		До 1-й атестації	
		кількість занять або контрольних заходів	сума балів	кількість занять або контрольних заходів	сума балів
Індивідуальне завдання № 1 (усне опитування – УО № 1)	20	1	20	1	20
Індивідуальне завдання № 2 (усне опитування – УО № 2)	20	1	20	1	20
Підготовка доповіді з оформленням реферату	10	1	10	1-	10
Модул.контр.	50	1	50	1	
Всього			100		50

Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
75-89	добре	
55-74	задовільно	
0-54	незадовільно	не зараховано

Критерії оцінювання навчальних досягнень:

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	
Відмінний	90..100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
Достатній	75..89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	55..74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з	має елементарні, нестійкі навички виконання завдань

		елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	
Незадовільний	31..54	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допущено суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
Неприйнятний	0..30	студент не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Характеристика змісту засобів оцінювання:

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	- фронтальне опитування за тематикою дисципліни; - оцінювання активності участі у виконанні завдань
	Індивідуальні завдання	оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту, усної чи писемної наукової доповіді, співбесіди тощо
	Модульні контрольні роботи	- стандартизовані тести; - аналітичні завдання
	Підсумковий контроль	- стандартизовані тести; - аналітичні завдання

Підсумковий контроль – іспит

Перескладання на 4 та 9-тому тижнях (2 сем). Студент має можливість перескладати контроль двічі, оцінка не знижується.

CoursePolicies

- Attendance&Participation:** у разі відсутності під час заняття студент не повинен його опрацьовувати, у разі відсутності під час контролю, студент має здати контроль під час перездач.
- AcademicIntegrity&Collaboration:** звертаючись за допомогою під час опрацювання індивідуальних контрольних робіт, студент має вміти самостійно представляти отримані результати.
- Late-work/Make-upworkpolicy:** здача індивідуальної домашньої роботи із запізненням означає зниження оцінки. Оцінка є обернено пропорційною терміну запізнення
- Statementonstudentwellness:** у разі хвороби студента запізнена здача індивідуального завдання не впливає на оцінювання.

- **MobileDevices:** можливе використання мобільних додатків для візуалізації об'єктів, для розрахунків під час аудиторних занять та сам. роботи. Про можливість залучення певних мобільних додатків під час контролю оговорюється окремо із представленням додатку.

- **Evaluationcriterion:** Оцінка за результатами вивчення частини курсу(модуль) визначається як сумарна оцінка за тестування модуля, проводить лектор, та розрахункову (самостійну) роботу студента, контроль здійснює асистент.

Оцінювання виконання завдань тестових та самостійних робіт проводиться таким чином:

1. Максимальна оцінка за кожне завдання (максимально можлива оцінка вказана в карточці з завданням) може бути отримана, коли студент виконав завдання вірно в повному обсязі з поясненнями.

2. У випадку, коли студент виконав завдання з помилками або без пояснень, то оцінка буде нижчою за максимальну.

3. Коли студент не виконав завдання, або допустив суттєві помилки при розв'язку, то оцінка може бути рівною 0 балів за таке завдання.

4. Для того, щоб тест за модулем та самостійна робота вважалася виконаними необхідно набрати мінімально позитивну кількість балів, у кожного з них є своя мінімальна оцінка, в більшості випадків це 30 балів для тесту та 25 для самостійної роботи.

Тобто мінімальна позитивна оцінка за модулем - 55 балів, але коли тест, або самостійна робота не складені на мінімально позитивну, оцінка модуля буде меншою за 55 балів. Наприклад: тест 40б, а СР 20б, в сумі 60 балів, але мінімальна позитивна оцінка за СР 25 балів, тому оцінка за модулем буде складати 54 бали.

Course analysis

Рекомендована базова література

1. Авраменко О. М., Блажко М. Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. І частина / О. М. Авраменко, М. Б. Блажко. К. : Грамота, 2020. 552 с.

2. Глушик С. В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник / С. В. Глушик, В. Дияк, С. В. Шевчук.. 4-те вид., переробл. і доп. К. : А.С.К., 2018. 400 с.

3. Загнітко А. П. Українське ділове мовлення: фахове і нефахове спілкування / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк. Донецьк : БАО, 2020. 480 с.

4. Збірник тестів з української мови / Л. К. Лисак, Г. М. Ковальова, І. М. Медведєва. – Краматорськ : ДДМА, 2018. 84 с.

5. Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова: Підручник. 9-те вид., виправл. і доп. / М. Г. Зубков. Х. : СПД ФО Співак, 2019. 400 с.

6. Культура фахового мовлення: навчальний посібник / За редакцією Н. Д. Бабиш. Чернівці : Книги – ХХІ, 2016. 496 с.

7. Лисак Л. К. Українська мова за професійним спрямуванням: курс лекцій / Л. К. Лисак. Краматорськ : ДДМА, 2020. 100 с.

8. Мацюк З. Українська мова професійного спілкування: навчальний посібник / З. Мацюк, Н. Станкевич. К. : Каравела, 2020. 352 с.

7. Михайлюк В. О. Українська мова професійного спілкування: навчальний посібник / В. О. Михайлюк. К. : ВД «Професіонал», 2018. 496 с.

9. Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс. Навчальний

посібник / В. І. Мозговий. К. : Центр навчальної літератури, 2016. 592 с.

10. Шкурятяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: навчальний посіб. / Н. Г. Шкурятяна. К. : Вища школа, 2017. 823 с.

Словники

1. Довідник з культури мови: Посібник / С. Я. Ярмоленко, С. П. Бибик, Н. М. Сологуб та ін. ; За ред. С. Я. Ярмоленко. К. : Вища школа, 2018. 399с.
2. Загнітко А. П. Словник українських прикметників. Сучасна українська мова / А. П. Загнітко. Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2018. 416 с.
3. Зубков М. Г. Українська мова. Універсальний довідник. 6-те вид., доп. / М. Г. Зубков. Х. : Школа, 2019. 512 с.
4. Приходченко К. І. Універсальний словник-довідник : 30 000 слів і виразів сучасної української мови / К. І. Приходченко. Донецьк : ВАТ ВКФ «БАО», 2018. 320с.
7. Російсько-український українсько-російський сучасний словник 65000 слів та словосполучень. Словник імен і географічних назв / Упор. М. Г. Зубков. Х. :Школа, 2018. 620 с.
8. Словник фразеологізмів укр. мови / Уклад. В.М. Білоноженко та ін. К. : Наукова думка, 2013.
9. Сучасний російсько-український українсько-російський словник. 40000 слів + граматика/ Упор. О. В.Грушевський, Г. М.Коляда. Донецьк : БАО, 2019. 480 с.
10. Сучасний тлумачний словник української мови. 60000 слів / За ред. В. В. Дубчинського. Х. Школа, 2019. 832 с.
11. Сучасний український словник. – Х. : Промінь, 2018. 1248 с.
12. Шевчук С. В. Російсько-укр. словник ділового мовлення / С. В. Шевчук. К. :Вища школа, 2018.

Допоміжна література

1. Гуйванюк Н.В. Українська мова. Схеми, таблиці, тести: Навчальний посібник / Н.В. Гайванюк, О.В. Кардашук, О.В. Кульбабська. Львів: Світ, 2017. 304 с.
2. Ковалик І.І. Вчення про словотвір. Вибрані праці / Упорядник Василь Грещук. Івано-Франківськ–Львів: Місто НВ, 2017. 404 с.
3. Кучеренко І.К. Теоретичні питання граматики української мови. Морфологія / І.К. Кучеренко. 2-ге вид.уточ. й доп. Вінниця: «Поділля 2000», 2020. 464 с.
4. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: Навчальний посібник / Г.С. Онуфрієнко. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 312 с.
5. Соколова С.О. Префіксальний словотвір дієслів у сучасній українській мові / С.О. Соколова. К.: Наукова думка, 2018. 283 с.

Методичне забезпечення

- 1 Ділова документація : методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Українська мова» для студентів усіх форм навчання / Г. М. Ковальова. Краматорськ : ДДМА, 2019. 60 с.
- 2 Збірник тестів з української мови / Л. К. Лисак, Г. М. Ковальова, І. М. Медведєва. Краматорськ : ДДМА, 2019. 84 с.
- 3 Збірник текстів до вивчення української лексики за професійним спрямуванням (для студентів денної та заочної форм навчання) / В. Г. Кочеткова, Г. М. Ковальова, Л. К. Лисак, І. М. Медведєва. Краматорськ: ДДМА, 2019 260 с.

- 4 Лисак Л. К. Українська мова за професійним спрямуванням: курс лекцій / Л. К. Лисак. Краматорськ : ДДМА, 2020. 100 с.
- 5 Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Українська ділова мова» для студентів всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / Укл.: В.Г.Кочеткова, Л. К. Лисак. Краматорськ: ДДМА, 2018. 32 с.
- 6 Методичні вказівки «Культура усного мовлення» з курсу «Українська ділова мова» для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форми навчання / Укл.: В.Г.Кочеткова, Л.К.Лисак. Краматорськ: ДДМА, 2018. 32 с.
- 7 Словник професійної термінології до вивчення курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / Укл.: Г.М.Ковальова, В.Г.Кочеткова, Л.К.Лисак, І.М.Медведєва. Краматорськ: ДДМА, 2017. 64 с.

Інформаційні ресурси

Словники

1. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
2. <http://dict.linux.org.ua> (Проект англійсько-українського словника технічних термінів)
3. <http://slovo.ridne.net> (Електронні версії словників термінографічної серії *Слово Світ*)
4. <http://www.slovnyk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
5. <http://r2u.org.ua>; <http://krym.linux.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
6. <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
7. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія)

Інші сайти

1. www.dssu.gov.ua (Держспоживстандарт України)
2. www.ukrndnc.org.ua (ДП “УкрНДНЦ”)
3. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> (законодавство України)
4. www.msu.kharkov.ua/tc (Галузевий термінологічний центр)
5. <http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
6. <http://pravopys.vlada.kiev.ua> (Інтернет-сторінка, присвячена мовним питанням)
7. www.domivka.net/forum/archive/index.php/t-6037.html (Р. Рожанківський. Синтаксично-стилістичні риси науково-технічної мови);
8. www.rada.kiev.ua/LIBRARY/
9. www.novamova.com.ua

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни

Опитування з приводу оцінювання якості викладання дисципліни

Якість викладання дисциплін контролюється анонімним он-лайн-опитуванням студентів. Вивчається думка здобувачів вищої освіти відносно якості викладання дисциплін.

Необхідно оцінити вказані якості за шкалою: 1 бал – якість відсутня; 2 бали – якість проявляється зрідка; 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні; 4 бали – проявляється часто; 5 балів – якість проявляється практично завжди.

Анкета є анонімною. Відповіді використовуються в узагальненому вигляді.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfZA8Dm3HQNrvOF8YqJ7-oSNGSw9Y9LjP1g41DDM2zn97MFzQ/viewform?usp=sf_link

Розробник: Ковальова Ганна Миколаївна, к.філ.н., доцент кафедри мовної підготовки

Гарант освітньої програми:

/Олексій РАЗЖИВІН/

«06» травня 2025 р.

Затверджую:

Декан факультету
Машинобудування

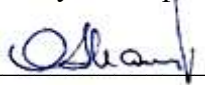

/Валерій КАССОВ/

« 26 » травня 2025 р.

Розглянуто і схвалено на засіданні
кафедри АВП
Протокол №12 від 05 травня 2025 р.

Завідувач кафедри

/Олег МАРКОВ/

